Междинен доклад за изпълнението на Областна стратегия за развитие на област Враца 2014-2020 г.

По Договор за изготвяне на:

1) Междинна оценка на Областна стратегия за развитие на област Враца 2014-2020 г.
2) Междинен доклад за изпълнението на Областна стратегия за развитие на област Враца 2014-2020 г.
3) Актуализиран документ за изпълнение на Областната стратегия за развитие на област Враца за периода до 2020 г.

Географика ООД

Юни 2018г.

Съдържание

Въведение *3*

1. Постигнат напредък по изпълнението на целите и приоритетите за развитие на област Враца в периода 2014-2017 г. *4*

2. Резултати от междинната оценка, съгласно критериите за оценка на изпълнението на областната стратегия за развитие *6*

3. Резултатите от наблюдението и оценката на изпълнението на общинските планове за развитие *8*

4. Използваните през периода ресурси за постигане целите на областната стратегия за развитие *11*

5. Възникналите проблеми и предприетите действия от компетентните органи за тяхното преодоляване *11*

6. Прогноза за очакваното изпълнение на целите и приоритетите на областната стратегия за развитие до края на периода на действие *11*

7. Предложения за актуализация на областната стратегия за развитие *12*

Списък със съкращения

ЕООД	– Еднолично дружество с ограничена отговорност
ЗРР	– Закон за регионалното развитие
ИСУН	– Информационна система за управление и наблюдение
МО	– Междинна оценка
МОН	– Министерство на образованието и науката
МОСВ	– Министерство на околната среда и водите
МСП	– Малки и средни предприятия
МРРБ	– Министерство на регионалното развитие и благоустройството
ООД	– Дружество с ограничена отговорност
ОПР	– Общински план за развитие
ОСР	– Областна стратегия за развитие
ППЗРР	– Правилник за прилагане на Закона за регионално развитите
ПРСР	– Програма за развитие на селските райони
СЦ	– Стратегическа цел
ТБО	– Твърди битови отпадъци

Въведение

Съгласно чл. 12 на Закона за регионалното развитие (ЗРР), Областната стратегия за развитие (ОСР) е документ за стратегическо планиране, който определя средносрочните цели и приоритети за развитие на територията на областта, както и стратегическите насоки за разработването на общинските планове за развитие.

Осъществяването на наблюдението и оценката на изпълнението на ОСР е изключително важна стъпка към подобряване и усъвършенстване на процеса на стратегическо планиране и програмиране на регионалното развитие и по-добрата работа на отговорните институции за провеждането на политиката за регионално развитие.

Междинната оценка на ОСР на област Враца за периода 2014-2020г. се изготвя съгласно нормативно заложеното изискване в чл. 33, ал. 1 от Закона за регионално развитие за извършване на междинна оценка (МО) на всички документи за стратегическо планиране в средата на периода на изпълнение. Междинната оценка обхваща периода 2014-2017 г. За осигуряване на информация и публичност на изпълнението на областната стратегия за развитие, съгласно чл. 29 от ППЗРР, се изготвя междинен доклад, с който се отчитат резултатите от междинната оценка за изпълнението на ОСР.

Междинен доклад за изпълнението на Областна стратегия за развитие на област Враца 2014-2020 г. има следното съдържание, съгласно чл. 30, ал. 2 от ППЗРР:

1. Постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите за развитие на областта през изтеклия период;
2. Резултатите от междинната оценка, съгласно критериите за оценка на изпълнението на областната стратегия за развитие;
3. Резултатите от наблюдението и оценката на изпълнението на общинските планове за развитие;
4. Използваните през периода ресурси за постигане целите на областната стратегия за развитие;
5. Възникналите проблеми и предприетите действия от компетентните органи за тяхното преодоляване;
6. Прогноза за очакваното изпълнение на целите и приоритетите на областната стратегия за развитие до края на периода на действие;
7. Предложения за актуализация на областната стратегия за развитие.

1. Постигнат напредък по изпълнението на целите и приоритетите за развитие на област Враца в периода 2014-2017 г.

На база изпълнението на дейности и проекти по мерките за развитие в областната стратегия, екипът на „Географика“ ООД прави оценка на степента на постигане на целите на ОСР на област Враца за периода 2014-2017 г. в три нива – ниско, средно и високо ниво на изпълнение, като прилага следния оценъчен подход:

- За високо ниво на изпълнение екипът приема мярка, по която са реализирани или в процес на реализация повече от половината планирани индикатори;
- За средно ниво на изпълнение екипът приема мярка, по която са реализирани или в процес на реализация от един до половината от планираните индикатори;
- За ниско ниво на изпълнение екипът приема мярка, по която не са реализирани или в процес на реализация нито един от планираните индикатори.

След оценка на изпълнението на мерките за развитие, екипът прилага същия подход при оценка на степента на постигане на приоритетите и съответно на стратегическите цели на ОСР 2014-2020 г.

Степента на постигане на целите на ОСР на област Враца за периода 2014-2017 г. може да се оцени като средна към висока.

Стратегически цели 1 и 3 имат средно ниво на изпълнение, докато стратегическа цел 2 има високо ниво на изпълнение.

От общо 13 приоритета, заложени в стратегическата рамка за развитие на областта, 6 са с високо ниво на изпълнение, а 7 са със средно ниво на изпълнение.

Най-добър напредък се наблюдава при изпълнение на следните мерки за развитие:

- Подкрепа за технологично обновление на МСП, повишаване капацитета на МСП и дейности и проекти, насочени към въвеждане, използване и достъп до информационни и комуникационни технологии в предприятията;
- Подкрепа за модернизирани и технологично обновени стопанства и инфраструктура в отрасъл земеделие;
- Подкрепа за създаване на устойчиви модели на работа с деца/ младежи в риск от отпадане от училище/ отпаднали от училище и деца/ младежи с проблемно поведение, включително превенция, между училища, неправителствени организации, родители и близки;

- Насърчаване и подкрепа на взаимодействието между образователните институции и бизнеса за улесняване на прехода от образование към пазара на труда;
- Действия и проекти за подпомагане на социално-икономическата интеграция на групите в неравностойно положение;
- Създаване на условия и стимули за развитие на масовия спорт и повишаване физическата култура на населението;
- Подкрепа и стимулиране на младежкото доброволчество и участие в Европейската доброволческа служба;
- Продължаване изпълнението на мерките за деинституционализация и развитие на услуги в общността с цел преодоляване на социалното изключване и изолация;
- Подкрепа за създаване, развитие и предлагане на програми и услуги за активиране, ориентиране, обучение и заетост;
- Подкрепа за системни действия и програми за повишаване на квалификацията на работещите в областната и общинските администрации;
- Рехабилитация на общинската пътна мрежа на територията на област Враца;
- Рехабилитация и реконструкция на уличната мрежа;
- Изграждане и рехабилитация на водопроводната мрежа;
- Продължаване и подкрепа на действията за подобряване енергийната ефективност на обектите от публичната и частната инфраструктура;
- Подобряване качествата на градската и агломерационната среда;
- Насърчаване изграждането на местната инфраструктура, обновяването на селата;
- Насърчаване, подкрепа и осъществяване на проекти фокусирани върху инфраструктурни мерки за предотвратяване на наводнения, борба с абразията и ерозията, укрепване на свлачища и бреговата ивица на реките в областта, включително река Дунав (диги, подпорни стени и други укрепващи съоръжения), борба с бреговата ерозия, изграждане на малки по обем преливници, бентове и други, възстановяване и изграждане на дренажни съоръжения и инфраструктура;
- Създаване на системи за управление на риска от природни бедствия и аварии, включително чрез инвестиции в съоръжения и технически средства в общините и областта.

Мерки за развитие, при които изпълнението на дейностите е слабо, са в посока:

- Разширяване и подобряване предлагането на онлайн услуги от администрациите за фирмите и гражданите. Развитие на системи за интегрирано обслужване на МСП на територията на областта;

- Подкрепа за подобряване достъпа до нови пазари на МСП;
- Насърчаване сдружаването на производителите и участниците във веригата за предлагане на земеделски продукти и храни за въвеждане на нови технологии;
- Насърчаване на младите и образовани специалисти за започване на собствен бизнес в областта на земеделието и животновъдството;
- Подкрепа и насърчаване чуждестранните инвестиции в областта на земеделието и оползотворяване на пустеещите земи;
- Създаване на достъпна среда, педагогическа и психологическа подкрепа за образователната интеграция на деца с увреждания и проблеми в развитието в училищата по местоживеене;
- Изграждане на Хоспис на територията на област Враца;
- Рехабилитация на съществуващата и изграждане на нова железопътна инфраструктура в областта;
- Изграждане на пречиствателни станции в населените места от областта.

2. Резултати от междинната оценка, съгласно критериите за оценка на изпълнението на областната стратегия за развитие

Критерии за оценка на изпълнението на стратегията са заложените в документа индикатори за резултат. Критериите за оценка дават възможност за изграждането на детайлна рамка, на чиято база да бъде следено постигането на очакваните резултати от мерките, приоритетите и стратегическите цели, за да бъде постигната визията на Областната стратегия за развитие на област Враца. Индикатори за резултат са заложени на ниво „мярка за развитие“. Екипът на „Географика“ ООД представи постигнатия напредък и степента на изпълнението на целите и приоритетите за развитие на областта през изтеклия период 2014-2017г. чрез реализираните проекти и дейности на Областна администрация Враца, администрациите на общините в рамките на областта и други организации (бизнес, земеделски стопани и др.) също на ниво „мярка за развитие”.

Като източници на информация са използвани предоставени от Областна администрация Враца и от общинските администрации в рамките на областта справки с изпълнени общински проекти за периода 2014-2017 г., годишни доклади за изпълнение на ОПР (където са налични), междинни оценки за изпълнение на ОПР (където са налични), други справки и доклади, ИСУН, публични бази данни.

По-долу са представени резултати от междинната оценка, съгласно критериите за оценка за изпълнението на ОСР, а именно индикаторите за резултат.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1: СТИМУЛИРАНЕ И РАЗВИТИЕ НА КОНКУРЕНТНА МЕСТНА ИКОНОМИКА – **СРЕДНО НИВО НА РАЗВИТИЕ**

Приоритет 1.1.	Подкрепа за МСП и подобряване на средата за правене на бизнес	Средно ниво на развитие
Приоритет 1.2.	Насърчаване на предприемачеството и създаването на нови местни фирми и клъстери	Средно ниво на развитие
Приоритет 1.3.	Привличане на местни и чуждестранни инвестиции в сектори с потенциал или създаващи висока добавена стойност като промишлеността и високотехнологичните дейности	Високо ниво на развитие
Приоритет 1.4.	Насърчаване на развитието на селското стопанство и туризма	Средно ниво на развитие

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: СЪХРАНЕНИЕ И РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИЯ КАПИТАЛ НА ОБЩИНИТЕ В ОБЛАСТТА С ФОКУС ВЪРХУ МЛАДИТЕ ХОРА, ХОРАТА В ТРЕТАТА ВЪЗРАСТ И УЯЗВИМИТЕ СОЦИАЛНИ ГРУПИ – **ВИСОКО НИВО НА РАЗВИТИЕ**

Приоритет 2.1.	Усъвършенстване и развитие на образователните, здравни и социални услуги и инфраструктура в общините и областта	Средно ниво на развитие
Приоритет 2.2.	Стимулиране и подкрепа за заетост и развитието на пазара на труда	Високо ниво на развитие
Приоритет 2.3.	Инвестиции в дейности за превенция и преодоляване на социалното изключване и изолация	Високо ниво на развитие
Приоритет 2.4.	Усъвършенстване и укрепване на институционалния капацитет на областно и местно ниво за подобряване на процесите на управление	Високо ниво на развитие

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3: ПОДОБРЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИАЛНАТА УСТОЙЧИВОСТ И СВЪРЗАНОСТ НА ОБЩИНИТЕ В ОБЛАСТТА – **СРЕДНО НИВО НА РАЗВИТИЕ**

Приоритет 3.1.	Развитие на инфраструктурата осигуряваща основни публични услуги и достъп до тях	Средно ниво на развитие
Приоритет 3.2.	Опазване и оползотворяване на природната среда, биоразнообразието, културното и историческото наследство като фундамент на устойчивото местно развитие	Средно ниво на развитие
Приоритет 3.3.	Въвеждане и ползване на интегрирани подходи за възстановяване и балансирано	Високо ниво на развитие

	развитие на градските и селските райони в областта	
Приоритет 3.4.	Развитие на териториалното сътрудничество	Високо ниво на развитие
Приоритет 3.5.	Превенция и преодоляване на последствията от климатичните промени. Управление на рисковете	Средно ниво на развитие

3. Резултатите от наблюдението и оценката на изпълнението на общинските планове за развитие

Общините в обхвата на област Враца активно работят в посока изпълнение на общинските планове за развитие. Целите и приоритетите в ОПР на общините са съгласувани с тези на ОСР. Напредъкът в развитието на отделните общини е в различни насоки.

За периода 2014-2017 г. в община Борован са извършени предимно услуги за развитие на човешкия капитал и услуги с цел преодоляване на социалното изключване и изолация, както и повишаване на квалификацията на работещите в общинската администрация. Общината е работила и върху създаване на условия и стимули за развитие на масовия спорт и повишаване физическата култура на населението, чрез изграждане на многофункционални спортни площадки в селата. Реализирани са и проекти за подобряване качеството на средата и обновяване на селата, включително реконструкция и рехабилитация на площадни пространства, тротоарни площи, детски площадки, зелени площи, спирки за обществен превоз, както и ремонтно-възстановителни работи по сградите на поликлиниката, кметството и читалищата.

Община Бяла Слатина също е извършила услуги за преодоляване на социалното изключване и повишаване на заетостта сред младите хора. Реализирани са проекти за технологично обновление на МСП и модернизиране на стопанства, включително закупуване на земеделска техника и оборудване за повишаване на селскостопанската производителност. Изграден е и цех за преработка на медицински и ароматни култури. Извършено е закриване и рекултивация на общинското сметище за битови отпадъци. Изпълнени са дейности по реконструкция на водопроводна мрежа в населените места с под 2000 еквивалентни жители, както и рехабилитация на водоснабдителна мрежа в селата. Възстановени са пътната настилка и водопроводната мрежа, засегнати от наводнението на 01 Август 2014 г. и са предприети мерки за предотвратяване на наводнения чрез отводняване на квартали в с. Попица.

В община Враца са изпълнени голям брой проекти за технологично обновление на МСП и проекти, насочени към въвеждане, използване и достъп до информационни и комуникационни технологии. Извършени са дейности за диверсификация на продукцията на Клъстер за развитие на енергийно ефективно осветление. Разработени са проекти технологично обновление на стопанствата от различни бенефициенти и за развитие на устойчив туризъм в общината. Изграден е цех за производство на плодови сокове и масло от гроздови семки. Продължава изпълнението на мерките за деинституционализация и развитие на услуги в общността с цел преодоляване на социалното изключване, както и услуги за ранно детско развитие, ориентиране, обучение и заетост. За периода 2014-2017 година са ремонтирани над 17 км отсечки от първокласната, второкласната и третокласната пътна мрежа, както и рехабилитация на общинската и уличната мрежа. Важен инфраструктурен проект е рехабилитацията на път III-1002 Враца - пещера „Леденика“ от км 0+160 до км 17+588.80, чието изпълнение ще бъде завършено през 2019 г. Изпълнени са и дейности по изграждане и рехабилитация на водопроводната мрежа, най-значим от които е Интегриран проект за воден цикъл на гр. Враца. Продължават действията за подобряване на енергийната ефективност на обектите от публичната и частната инфраструктура. Общината е изпълнила и проекти за развитие на съвместни икономически, социални и културни дейности и опазване на околната среда, както и дейности за предотвратяване и отстраняване на щетите от наводнения. По-значими са Ремонт язовирна стена и гасителя на яз. „Желязковец“, Ремонт на преливник и гасителя на яз. „Мраморчица“, Аварийно укрепване и възстановяване на разрушената част на основите на мост - общински път VRC 1035 - изхода на с. Три кладенци и други.

В община Козлодуй е постигнала подобряване качеството на здравното обслужване и осигуряване достъп на всеки гражданин до здравна помощ и създаване на условия и стимули за развитие на масовия спорт и повишаване физическата култура на населението. Осъществени са и дейности по реконструкция и рехабилитация на водопроводната мрежа, както и Интегриран проект във водния сектор на град Козлодуй. Постигнат е напредък по изграждането на канализационната система. Реализирани са мерки за енергийна ефективност, както и реконструкция и изграждане на улична мрежа, тротоари, площади и улично осветление. Закрито е сметище за ТБО в град Козлодуй. Повишава се и ефективността на организираната система за събиране и транспортиране на битови отпадъци от всички населени места на територията на общината.

В община Криводол се забелязва напредък по всички стратегически цели, но броят на реализираните проекти е значително по-малък. По-важните проекти са свързани с рехабилитация на общинската пътна мрежа, уличната мрежа и зелените площи. Инвестира се

и в развитието на селското стопанство и технологично обновление на земеделски стопанства в общината.

В община Мездра са реализирани голям брой проекти за технологично обновление на МСП и за модернизация за земеделски стопанства, включително закупуване на техника и изграждане на конструкция за защита от градушки, птици и насекоми на трайни насаждения и изграждане на ферма за отглеждане и развъждане на щрауси. Усъвършенствани са голям брой социални услуги за деца, семейства, възрастни хора и уязвими групи. Създадено е и партньорство на месно ниво - МИГ Мездра - партньорство между: община Мездра, читалище „Просвета“ гр. Мездра и „Ива Вутова – 71“ ЕООД. Реализирани са множество проекти за подобряване енергийната ефективност на обектите от публичната и частната инфраструктура.

Община Мизия е реализирала няколко значими инфраструктурни дейности – по рехабилитация на общинската и уличната мрежа и подмяна на съществуваща водопроводна мрежа и изграждане на нова канализационна мрежа. Предприети са мерки за енергийната ефективност в училища и детски градини и 2 многофамилни жилищни сгради. Приключило е изпълнението на проект „Възстановяване проводимостта на р. Скът чрез почистване от наноси в следствие на наводнението в границите на регулация на община Мизия“.

В община Оряхово са осъществени множество социални проекти, фокусирани върху младите хора, хората в третата възраст и уязвимите социални групи. Увеличава се броят на предоставяните електронни услуги. Общината е предприела инфраструктурни мерки за отстраняване на щетите от наводнения и укрепване на свлачищата. Един от най-значимите проекти е „Център за координация и управление на действията при бедствия в трансграничната зона“.

За периода 2014-2017 година община Роман е осъществила дейности по усъвършенстване и развитие на образователните и социални услуги и инфраструктура, включително обновяване и изграждане на материално-техническата база, ИКТ инфраструктурата, разширяване и прилагане на инфраструктурни решения, които позволяват прилагането на целодневни форми на обучение. Направен е основен ремонт на общ. път IV-13411(VRC 1147) Камено поле – Кунино – Стояновци и е реконструирана част от водопроводна мрежа.

В община Хайредин промените са свързани преди всичко с развитие на инфраструктурата, осигуряваща основни публични услуги. Рехабилитирани са общински пътища, водопроводна мрежа, централен площад, паркове, спортни площадки, обществени зелени площи и детски площадки. Изградена е подпорна стена за укрепване на левия бряг на река Огоста в границите на с. Хайредин.

4. Използваните през периода ресурси за постигане целите на областната стратегия за развитие

Общо отчетените финансови ресурси към 2018 г., включително и за проектите, които са в процес на изпълнение, възлизат на 634 441 892 лв. Това показва преизпълнение на индикативно заложените необходими ресурси още преди края на периода на действие, което индикира активност на местните управи и частния бизнес, при привличането на финансови ресурси, които да бъдат вложени по територията на областта. Значителен принос за силно задоволителното изпълнение имат сериозно инфраструктурни проекти, допринасящи за постигане на заложената стратегическа цел 3. Привлечените средства за тази цел са 429 032 707 лв. За СЦ1 са отчетени 20% от общите средства (130 810 750 лв.), а за СЦ2 – 12% (74 598 435 лв.).

Цялостната оценка относно ефективността и ефикасността на използваните ресурси при изпълнение на ОСР Враца 2014-2020 се определя като силно задоволителна. Предвид общо привлечените средства по СЦ1 спрямо индикативно предвидения бюджет, въпреки ниската оценка на два от приоритетите в нея, общата оценка се определя като висока. Направеният анализ на СЦ2 спрямо индикативно предвидения бюджет, показва същото като СЦ1, и общата оценка се определя като висока. Изпълнението на реализираните финансови средства на СЦ3 се оценява като високо и надхвърля значително индикативно заложеното в ОСР Враца.

5. Възникналите проблеми и предприетите действия от компетентните органи за тяхното преодоляване

В процеса на изготвяне на МО а ОСР 2014-2020 г. на област Враца екипът на „Географика“ ООД не идентифицира проблеми при изпълнение на мерките и приоритетите на стратегията за разглеждания период.

6. Прогноза за очакваното изпълнение на целите и приоритетите на областната стратегия за развитие до края на периода на действие

Обобщено, област Враца за разглеждания период се отличава със средно ниво на изпълнение на целите и приоритетите за развитие през периода 2014-2017 г., но с добро ниво на усвояване на европейски средства от общинските администрации и наличен капацитет за реализирането на проекти.

Прогноза, която оценъчният екип дава относно очакваното изпълнение на целите и приоритетите на областната стратегия за развитие до края на периода на действие е, че тя е

положителна и изпълнението е реалистично. На лице е потенциал да има реализирани дейности по всички мерки за развитие и нивото на изпълнение на целите на ОСР да е високо.

7. Предложения за актуализация на областната стратегия за развитие

В съответствие с чл. 31, ал. 1 от ППЗРР ОСР 2014-2020 г. на област Враца се актуализира в резултат на промени в свързаното национално законодателство или в законодателството на ЕС и промени в териториалния обхват на районите за целенасочена подкрепа. Влезлите в сила промени в Закона за регионално развитие (обнародвани в бр. 15 на ДВ от 2016 г.) налагат актуализация на действащата ОСР. Променя се структурата на ОСР, като се разширява по обхват съгласно чл. 12, ал. 3, т. 5 и 6 от ЗРР. Също така е изменено и понятието за „район за целенасочена подкрепа“, както е посочено в чл. 6 от ЗРР.

Екипът на „Географика“ ООД препоръчва при изготвяне на Актуализирания документ за изпълнение на ОСР 2014-2020 г. на област Враца да се:

1. Актуализира съдържанието на социално-икономическия анализ с актуални към периода на разработване на актуализацията статистически данни.
2. Включи точка, в която да се определят районите за целенасочена подкрепа и да се конкретизират проекти за изпълнение.
3. Разработи точка, свързана с териториалното сътрудничество и възможностите за кандидатстване по различни програми, източници на финансиране, както и управление на проектите, като се включат нови мерки за изпълнение.
4. Част от индикаторите на ОСР не са подсигурени с актуални и достъпни източници на информация и нямат принос към ефективен мониторинг на стратегията. С оглед оставащия период на изпълнение на ОСР, а именно до края на 2020 г., екипът на „Географика“ ООД счита, че редакция и актуализация на критериите за оценка на този етап не е подходящо да се прави. В ОСР за следващия период на действие индикаторите следва да се прецизират като брой и формулировки, да се заложат базови, междинни и целеви стойности и да се обезпечат с източници на информация.

……..

ВЕСЕЛИНА ДИМИТРОВА
УПРАВИТЕЛ НА
ГЕОГРАФИКА ООД